

Leerlingen verkennen het thema water met de exploratieroos.

Waarom?

Op school wordt er vaak rond thema's gewerkt. Als je de leerlingen ook dan laat participeren en een actieve rol laat opnemen, neemt hun betrokkenheid sterk toe. Het project krijgt meer kans op slagen en wordt meer door iedereen 'gedragen'.

Verschillende methodieken uit de werkmapp en de fiches kun je toepassen in verschillende stappen van een project.

Deze fiche start op het moment dat er een thema gekozen is. Je weet **waarover je het wilt hebben**. Op pagina 54-61 van de werkmapp vind je kleine en grote methodieken om leerlingen mee te laten bepalen rond welk thema je gaat werken.

De exploratieroos is een hulpmiddel om samen met de leerlingen een thema te verkennen. Ze verruimt de blik: in de lege vlakken vul je ideeën in van dichtbij en veraf. Het eenvoudigst werkt de roos als op voorhand al enkele voorwaarden ingevuld zijn: het beschikbare budget of de mogelijke afstand bijvoorbeeld.

Voor wie?

Iedereen die op school een project rond een thema participatief wil invullen. De exploratieroos kun je gebruiken in klasverband of in een gemengde werkgroep met kinderen uit verschillende klassen en andere actoren. Jonge kinderen kunnen tekeningen maken in de vlakken, oudere kinderen kunnen er ook in schrijven.

Hoe lang?

30 minuten

Waarmee?

- > Eén of verschillende kopieën van de lege exploratieroos op A3-formaat of groter
- > Schrijfgerief
- > *Klassikaal: je kunt de roos ook op het bord tekenen, al vermindert dat wel de betrokkenheid van de deelnemers.*

Aan de slag

Groepsindeling

Je kunt de lege vlakken klassikaal bespreken en invullen. Ofwel laat je de leerlingen per groepje eerst brainstormen en invullen om daarna alle ideeën samen te gooien.

Stap 1 – Informeren over de ‘gekende’ voorwaarden en het opzet

Hoe ruim trek je het open? Met andere woorden: **hoe ver wil of kun je gaan als je het thema uitwerkt?** Is je thema ruim of groots? Bied de leerlingen dan een kader aan waarin ze kunnen nadenken en ideeën uiten. Ze weten dan meteen hoever ze kunnen gaan. Informeer je leerlingen over de voorwaarden die gekend zijn.

De vragen uit het detectiveschrift kunnen een handig hulpmiddel zijn: wettelijkheid, geld, plaats, afstand, materiaal, (les)tijd, zelf doen, eindtermen, klasoverstijgend, ...

Stap 2 – Thema verkennen met de exploratieroos

Centraal in de roos zet je het thema, bijvoorbeeld ‘water’. Daaromheen komen in de lege vlakken de ideeën van de leerlingen en andere betrokkenen.

De leerlingen krijgen één groot papier met lege roos en zitten errond (zie tekening). Of de groepjes leerlingen krijgen allemaal één blad om samen in te vullen.

Het rooster vullen ze in aan de hand van deze vragen:

Wat roept dit thema bij ons op? In de onmiddellijke omgeving en iets verderaf?

- > Bij deze vragen is het handig de eerder gemaakte afbakening mee te geven (bijvoorbeeld: een project rond bedreigde diersoorten maar geen middelen om naar de Zoo te gaan)

Wat is evident (waar denken we direct aan) om in te vullen voor dit thema? En wat is eerder vergezocht maar daarom niet minder realistisch?

- > Deze opdeling verhoogt de creativiteit en zet de deelnemers ertoe aan om verder te blijven zoeken.

Stap 3 – Bespreken en concreet bepalen wat je kunt en gaat doen

Werk je met aparte groepjes in de klas? Dan verduidelijkt iedereen zijn ideeën. Maak met de klas of werkgroep één globaal rooster op.

Om samen met de leerlingen keuzes te maken, kun je werken met de methodieken in de werkmap op pagina 62-66 ('prioriteiten bepalen').

Is er een werkgroep op schoolniveau actief? Dan kan die de verschillende roosters inzamelen en op basis daarvan het programma samenstellen.

Vul de organisatorische vragen concreet in:

- > Wat organiseren we op klas- en wat op schoolniveau?
- > Hoeveel (les)tijd kunnen en willen we aan een voorgestelde activiteit besteden?
- > Hoe kunnen we het thema koppelen aan onze eindtermen en einddoelen?
- > Wat kunnen we vakoverschrijdend invullen?

Denk eraan om de bestaande structuren zoals leerlingenraad, schoolraad, oudercomité of leerkrachtenkorps goed te informeren. Als iedereen op de hoogte is en het project draagt, loopt alles veel eenvoudiger.

Mensen van buiten de school

Je schakelt misschien ook mensen van buiten de school in om je project mee vorm te geven?

Goede afspraken maken goede vrienden: voor een goed project is het belangrijk dat je genoeg praktische en inhoudelijke afspraken maakt:

- > Respect voor de lestijden en op tijd starten en stoppen
- > Visie en doel duiden
- > Participatief werken met de leerlingen
- > De structuur tijdens de activiteit: wie bewaakt die, wie komt tussenbeide als dat nodig is?

